

Cronica TV

Benone NEAGOE

benoneneagoe@presamil.ro

Marile posturi de televiziune Pro TV, Antena 1, TVR 1 și Prima TV se confruntă anul acesta cu o problemă: diminuarea destul de importantă a audiențelor, chiar la formate care altădată atingeau cote impresionante.

Concret, în 2007, consumul total de televiziune a înregistrat cel mai scăzut scor din 2004 încoace: 17,2 puncte de rating pe all urban, ceea ce înseamnă că doar 1,7 - 1,8 milioane de români din orașe s-au uitat la televizor.

Explicațiile care se dau sunt dintre cele mai diferite, de la scăderea calității programelor, (marii proprietari de televiziuni sunt tentați de cât mai mult sau cât mai multe și nu de cât mai bine), la

DEGRINGOLADA MEDIATICĂ

veniturile mai mari ale românilor, semn de normalitate, care le permit acestora și alte forme de petrecere a timpului liber.

O altă cauză a scăderilor de rating rezidă din fragmentarea excesivă a pieței de televiziuni din România, prin apariția tot mai multor televiziuni de nișă, (de la 3, în 2004, la 11, în prezent), specializate pe știri, pe sport, pe divertisment, pe telenovele, pe femei, pe muzică folclorică sau manele. Acestea au reușit să acapareze, potrivit ultimelor rapoarte de audiență, aproape jumătate din publicul român care se uită la televizor.

Destinat publicului feminin, Canalul Acasă TV s-a dovedit una dintre cele mai inspirate mișcări ale lui Adrian Sârbu. Rețeta succesului: telenovele din belșug, câteva programe de divertisment ușor, can-can-uri autohtone și povești sordide. Același Trust de Presă, Media Pro a mai lansat Pro Cinema, aflat pe o poziție bună a audiențelor și Sport.ro un post care capitalizează publicul masculin.

Ulterior, fiecare dintre posturile generaliste și-a nișat programele. Grupul Intact a lansat pe parcursul unui an trei noi canale: Antena 3, Antena 2 și Euforia, dar fără prea mari succese de audiență, TVR a optat pentru TVR Cultural, iar RealitateaTV a intrat în cursă cu The Money Channel și Romantica. Mișcarea este o strategie de a capta și acest timp, tot mai scurt, al telespectatorului, canalizându-i atenția către sferile proprii de interes.

Apărute ca o replică furioasă la cele două ore de program ceaușist pe zi, majoritatea noilor mijloace media (27 de televiziuni centrale, la care se adaugă circa 100 de televiziuni locale sau regionale, situație demnă de Cartea Recordurilor) au proliferat, din păcate haotic, în funcție de interese comerciale, care impun, în locul criteriilor valorice, banul. Profesionalismul a fost înlocuit cu amatorismul, iar consecința este diluția uriașă a programelor, calitatea lor submediocră generalizată, în care moartea, sexul și scandalul sunt singurele subiecte așa-zis importante.

Reversate asupra publicului, ele sunt mai periculoase chiar decât drogurile ușoare.

Cele două conflagrații mondiale au însemnat de fapt evenimente tragice ale istoriei umane, adevărate cataclisme, care au avut consecințe ulterioare greu de anticipat pentru întreaga lume și în mod deosebit pentru Europa, transformată în teatru de război. Milioanele de morți, marii mutilați, oamenii și țările distruse sau sărăcite, istoria, cultura și civilizația umană, se întreabă și acum cum a fost posibil un asemenea dezastru.

În perioada Primului Război Mondial (1914-1918), alături de nenumărați anonimi, căzuți la datorie, și-a găsit sfârșitul în bătăliile purtate în împrejurimile Predealului, poetul, autorul dramatic, publicistul Mihail Săulescu (foto), la vârsta de doar douăzeci și opt de ani.

Scriitorul se trăgea dintr-o familie de militari (tatăl său, ajuns căpitan, a luptat în Războiul pentru Independență), având nouă frați. Moștenește de la părinții săi gustul pentru artă, tatăl său, Nicolae Săulescu, era recunoscut ca pictor oficial al armatei, iar mama, Ecaterina, era vorbitoare de limba franceză, având cunoștințe temeinice, prin intermediul lecturilor preferate.

Se naște la 23 februarie 1888, în București. După studiile liceale se înscrie la Conservatorul de Artă Dramatică din București. Impresionat de evenimentele din 1907, pleacă în Gorj, unde este institutor aproape șase ani, apoi la Baia de Aramă și Posada. Pentru o scurtă perioadă este bibliotecar la Biblioteca populară „Socec” (1912), iar după moartea tatălui său (1914) se angajează funcționar la Ministerul Instrucțiunii, apoi impiegtat la „Gara Bisericii”.

Deși tânăr, are o bogată activitate, colaborând printre altele la: „Semănătorul” (1906), „Viața literară” (1907), „Ramuri” (1908 -

Inițiativa unui student de la filologie de a întocmi o lucrare de licență cu tema *Războiul în literatura universală și autohtonă* mi-a stârnit curiozitatea. I-am văzut premisele discursului științific. Necesita cercetări și investigații de profun-

JERTFA SUPREMĂ A SCRITORULUI MIHAIL SĂULESCU

Prof. dr. Victor PETRESCU

1909), „Falanga literară și artistică” (1910), „Convorbiri critice” (1910), „Junimea literară” (1911), „Flacăra” (1912), „Rampa” (1912), „Universul literar” (1914), „Scena” (1914), „Revista critică” (1916). Din această înșiruire rezultă de fapt o prodigioasă activitate, ilustrată de creațiile sale poetice, numeroasele schițe și articole privind aspecte ale vieții sociale, culturale românești sau străine („Citind pe Ibsen”, „Cyrano în românește”) precum și piesa de teatru „Săptămâna luminată” (terminată în 1913, dar ne jucată în timpul vieții sale).

Opera poetică se compune din volumul „Viersuri”, apărut în 1906 (renegat mai târziu de poet, care-l considera având creații minore) și „Departee” (1914) ce dezvăluie o viziune tradiționalistă, dar și simbolistă, în spiritul vremii. Perioada corespunde cu impunerea în cercurile scriitoricești. Creațiile sale poetice dezvăluie o anumită stare de tristețe („Când plouă, „Stanțe”, „Durerea lui Faust”, „Cecer de plumb”), setea de depărtări („În Pacific, departe...”, „Valurile”, „În port”, „Păsări albe...”, „Carnet de drum”), întrebărilor încercând să le dea un răspuns. La finalul volumului, în „Un vers răzleț” se explică, considerând că „Duoasa poezie ce-am început odată”, „a rămas uitată”, concluzionând că actul creator ar fi: „Atâta este astăzi întreaga poezie, / Un vers, scris poate noaptea, ori ziua - cine știe? / Un vers în care poate am vrut să înțeleg / Mai mult decât ce-ar spune chiar un poem întreg...”. Despre evenimentele pe care le trăia și cărora le-a adus suprema jertfă, poezia „Istoria” este mai mult decât sugestivă: *Istoria se scrie cu lacrimi și cu sânge. / Istoria pe care nu mai o citești, / Dar o ascuți în noapte cum*

cântă și plânge / Prin palidele date de-nfrângeri omenesti. Consideră că aceasta... se scrie, tăcut și fără știre, / Cu morții fără nume, cu căpitanii lor; / În fiecare luptă e-un gând spre nemurire / Și-n tot prezentul nostru durerea tuturor. Având asemenea convingeri va milita prin scris pentru intrarea în război, ce ar duce la desăvârșirea unității naționale, în articolul „O putere viitoare” publicat în „Rampa nouă ilustrată” (1916). Considerând că „E ceva putred în această Danemarcă a politicianismului român”, „înăuntrul nostru”, „în sufletul nostru”, vede necesară o intervenție „...de vindecat aici, de tăiat, de curățat și extirpat”. Propune și soluția: „Am putea începe de pe acum. Dar dacă într-adevăr nici o învățătură nu poate schimba năvaurile unui popor, să înceapă lucrul acesta urmașii noștri de mâine, din acel mâine victorios în care cred alături de puțini poate, dar nu mai puțin puternic.”

insuficientelor experiențe sociale, probabil. Dar nu a cedat emoțiilor negative și și-a procurat recuzita sugerată. Se vedea drept un avocat a cărui pledoarie se construia în apărarea lui Ares, zeul războiului în mitologia greacă. Or, secvențele narative din *Adio,*

bea apă atunci când îți este sete și de a-ți ajuta camaradul rănit când nu mai poți merge - o aflăm din *Focul*, romanul lui Henri Barbusse. *Războiul este o orientare politică din timp de pace cu mijloace violente.* A spus-o Klausewitz și o găsim inserată

Intrarea țării în război (1916) îi dă prilejul de a solicita plecarea pe front ca voluntar, fiind scutit de armată datorită sănătății. Inițial cererii sale i se dă următorul răspuns „țara n-are încă nevoie de el”. Situația pe front devenind dificilă, reușește să se înroleze fiind repartizat la Regimentul 46 infanterie al Diviziei a 4 a Armatei a 2-a. La scurt timp moare eroic, în luptele ce se desfășoară pe șoseaua Timiș - Predeal, răpus de un glonte ce-i crestase fruntea cea plină de gânduri și idealuri. Își află, probabil, somnul de veci alături de camarazii săi, într-o groapă comună.

Ziarul „Adevărul” consemna în 10 noiembrie 1916, dispariția poetului în articolul „Moartea unui poet: M. Săulescu”: *A căzut vitejește în luptele dimprejurul Predealului. A fost simplu soldat și, fiindcă era sedentar, a cerut onoarea să meargă pe front. Entuziasmul lui s-a amestecat de bună voie cu energia crâncenă a țărănilor noștri, alcătuiind împreună zidurile acelea vii din Valea Prahovei pe care nu le pot clinti nici tunurile grele, nici gazele asfixiante și nici o sforțare dușmană. Glonte l-a izbit în cap. A fost un erou. Se anunța, de asemenea, înmormântarea pentru mai târziu în România Mare.*

Într-adevăr, pe 5 septembrie 1930, la inițiativa Societății Scriitorilor Români, al cărui președinte era Liviu Rebreanu, se inaugura, un grup statuar la ieșirea din Predeal spre Timiș. Înalt de aproape trei metri, pe el stă o pasăre cu aripile pleoștite, simbol al jertfei supreme, iar în medalion se află portretul poetului. La inaugurare au participat printre alții: Liviu Rebreanu, Ion Minulescu, Mihail Sadoveanu, Jean Bart, Cincinat Pavelescu, Tudor Arghezi, Perpessicius.

În cuvântul rostit cu acest prilej Liviu Rebreanu reliefa jertfa sa „fără fraze, fără fanfare”, ce „și-a oferit inima gloanțelor dușmane, fără speranță de vreo răsplată ca și soldatul anonim, prietenul și tovarășul lui”, sublinia datoria sacră față de gestul său: „Unui poet care-și sacrifică viața și opera înainte de a fi avut timpul să pătrundă în conștiința publică, colegii lui sunt datori să-i preamărească memoria...”.

Ceea ce încercăm să realizăm și noi peste ani.

Pădurea spânzuraților) Tema războiului și traducerea ei în literatură nu o poți trata în câteva fraze. Aspectele funcționale, personajele, ideile și subiectele sunt generate de modele și de arta militară. Dacă se iau în seamă doar construcțiile de semnificații, ne obișnuim cu stereotipia și omitem esența. Un personaj portretizat cu trăsături indezirabile nu este obligatoriu cu imagine negativă. Pentru că, la conducerea unei structuri militare, ai nevoie de bărbați adevărați, nu de amatori. Merită să fie pusă pecetea pe adagiul formulat de mareșalul Foch: *Nu marea ordinului îți dă grandoarea, ci felul în care comanzi.* Interlocutorul meu și-a schimbat ecuația emoțională. După cinci luni de studiu, a recunoscut că o pledoarie pentru Ares nu poate fi ținută de către oricine, chiar dacă este vorba doar despre o... simplă lucrare de licență!

Pledoarie pentru Ares

Locotenent-colonel Dănuț CĂLDĂRARU

zime. Mai mult, se impunea traducerea unor evenimente de odinioară, care, din negura figurilor de stil, scoteau adevăratele principii de strategie și tactică militară. I-am sugerat autorului să-i studieze pe câțiva dintre marii strategii, între care: Ferdinand Foch, Henri Jomini, Carl von Klausewitz ș.a. Studentul a rămas pe gânduri. Din cauza

arme, al lui Hemingway, spun că, totdeauna, curajul este începutul biruinței, iar principiul unității de comandă contează mai mult decât aurul. Arta militară nu este pentru diletanți, cel puțin așa crede E. M. Remarque prin stereotipia narativă *Pe frontul de vest, nimic nou.* Definiția soldatului - aceea de a nu mânca atunci când ți-e foame, de a nu

în modelul de comunicare al lui Cezar Petrescu, prin celebrul roman *Întunecare. Cu moartea pre moarte călcând!* - este discursul cu semnificație al lui Camil Petrescu în *Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război.* Viitorul profesor a înțeles intenția persuasivă a lui Liviu Rebreanu: *Să nu uiți niciodată că ești român, iar ca bărbat să-ți faci datoria!* (Vezi romanul